

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 26 januari 2022
Agendapuntnr. E.1
Kenmerk 2021.11248
Onderwerp Voorfinanciering van toekomstige
investeringen

Datum 21 december 2021
Bijlagen 1.

1. Inleiding

De huidige lage rentestand biedt mogelijkheden om tegen lage kosten geldleningen af te sluiten ter financiering van de toekomstige investeringsuitgaven. Dit biedt enerzijds zekerheid over de kosten voor aan te trekken geld en het speelt in op de inschatting dat de rente voor leningen mogelijk gaat stijgen en voorkomt daarmee hoge rentekosten in de toekomst.

De huidige werkwijze is dat jaarlijks bij de totstandkoming van de begroting de omvang van de benodigde geldleningen wordt bepaald om de begroting tot uitvoering te kunnen brengen. Waarbij langlopende geldleningen worden aangetrokken met een looptijd van 25 jaar.

2. Voorstel

De verenigde vergadering stemt in met het aangaan van een geldlening van € 250 miljoen, gestort in jaarlijkse delen over een periode van 9 jaren, om langjarig in de financieringsbehoefte te kunnen voorzien en te profiteren van de lage rentestand.

3. Achtergrondinformatie

De meerjarige (2022-2025) financieringsbehoefte van HHSK op basis van de huidige begroting (programmabegroting 2022) bedraagt € 125 miljoen. Dit zijn alle investeringsuitgaven voor de komende jaren inclusief de vaste HWBP-bijdrage en 10% kostenaandeel in het HWBP project. De financieringsbehoefte wordt grotendeels bepaald door de omvang van de investeringsopgave. De omvang kan fluctueren door de jaren heen. Oorzaken kunnen zijn een stijging van het aantal investeringen, investeringen van een grotere omvang, kostenstijgingen of dalingen of vertragingen in de uitvoering van projecten. In de onderstaande tabel de netto investeringsuitgaven in de meerjarenbegroting en de financieringsbehoefte.

	2022	2023	2024	2025
Totaal Netto investeringsuitgaven incl. KIJK	€ 19,2	€ 33,6	€ 34,3	€ 32,8
Netto uitgaven KIJK	€ 1,3	€ 3,8	€ 6,0	€ 5,4
Af te sluiten leningen	€ 25,0	€ 30,0	€ 35,0	€ 30,0
Netto schuld omvang	€ 206,5	€ 225,3	€ 244,0	€ 263,6
Schuldquote (norm 2,8)	2,12	2,25	2,37	2,50

In de afgelopen jaren bedroeg de gemiddelde investeringsuitgaven van HHSK circa € 20 miljoen. HHSK heeft in de jaren 2016 tot en met 2021 in totaal € 65 miljoen aan langlopende geldleningen aangetrokken. In de jaren 2017 tot en met 2019 zijn geen langlopende leningen aangetrokken en is de financieringsbehoefte opgevangen door kasgeldleningen aan te gaan

vanwege de negatieve rente. In de afgelopen drie jaren zijn totaal € 140 miljoen aan kasgeldleningen aangetrokken. Deze leningen hadden een looptijd van korter dan een jaar.

4. Motivering voorstel

We hebben onze meerjarig financieringsbehoefte in beeld gebracht. We zien dat de langetermijnrente voorzichtig aan het oplopen is als gevolg van de positieve economische vooruitzichten. Door nu al tegen de gunstige rente te lenen verzekeren wij ons de komende jaren van lagere rentelasten in de begroting en mitigeren we renteschommelingen en inflatie. De netto investeringsuitgave tot en met 2030 bedraagt circa € 250 miljoen. We hebben nu de mogelijkheid om te lenen voor toekomstige uitgaven tot en met 2030 tegen een rente van 0,72%¹. De lening kunnen wij in delen laten uitkeren waarbij de rente en aflossing pas start na uitkering van een leningdeel. De hoogte van de jaarlijkse storting baseren we op de jaarlijkse investeringsuitgaven. Door de lening niet in één keer op te nemen en in delen te laten storten hoeven wij niet te schatkistbankieren.² Als van tevoren het leningbedrag en jaarlijkse storting wordt afgesproken, kan hier niet van worden afgeweken. Het voordeel hiervan is dat de jaarlijkse rentelasten vaststaan op het huidige lage rentetarief en wij gedekt zijn tegen rentestijgingen. Bijkomend voordeel is dat het geen negatief effect op de jaarlijkse exploitatielasten heeft. We betalen pas rente over het bedrag dat in delen is ontvangen. Een nadeel is dat niet geprofitteerd kan worden van eventuele rentedalingen in de toekomst. In de onderstaande tabel een overzicht van de investeringsuitgaven.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal netto investeringsuitgaven incl. KJK	€ 19,2	€ 33,6	€ 34,3	€ 32,8	€ 31,2	€ 30,1	€ 24,7	€ 25,0	€ 25,0
Netto uitgaven KJK	€ 1,3	€ 3,8	€ 6,0	€ 5,4	€ 5,4	€ 8,1	€ 1,1		

Bedragen in mln.

Mocht dit niet realiseerbaar zijn omdat de rente harder is gestegen dan verwacht, dan vallen we terug op ons huidige werkwijze.

De waterschappen Waterschap Rivierenland en Limburg en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) zijn ons al voorgegaan om in één keer de financieringsbehoefte voor de komende jaren in te vullen tegen geen of zeer lage rentes. Hierbij hebben deze waterschappen schatkistbankieren toegepast. Dit zal bij ons niet het geval zijn. Door de lening in tranches te storten en niet in één keer, houden we geen overtollige gelden aan.

5. Gevolgen/consequenties

Rente

Een lening van € 250 miljoen aan gaan en deze de komende negen jaar in delen laten storten tegen een rente van 0,72% levert een verwacht rentevoordeel in 2030 op van circa € 5 miljoen.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
rentelasten	0,70%	0,80%	0,90%	1,00%	2,00%	2,25%	2,50%	3,00%	3,50%	
rente %	0,70%	0,80%	0,90%	1,00%	2,00%	2,25%	2,50%	3,00%	3,50%	
Huidige begroting	€ 175.000	€ 408.000	€ 706.400	€ 977.200	€ 1.326.000	€ 1.749.200	€ 2.243.200	€ 2.914.400	€ 3.534.800	
rente %	0,72%	0,72%	0,72%	0,72%	0,72%	0,72%	0,72%	0,72%	0,72%	
Lening 250 mln in jaarlijkse stortingen	177.500	386.400	622.660	812.840	994.380	1.167.280	1.331.540	1.523.160	1.668.700	
verschil	-2.500	21.600	83.740	164.360	331.620	581.920	911.660	1.391.240	1.866.100	5.349.740

Renterisiconorm

De langlopende geldleningen worden aangetrokken met een looptijd van 25 jaar om flexibiliteit binnen de renterisiconorm te behouden. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van vaste schuld (looptijd langer dan één jaar) te beheersen. Hoe

¹ Rente opgevraagd d.d. 24 november 2021. Rentetarieven kunnen dagelijks afwijken.

² Schatkistbankieren is een wettelijke verplichting van de decentrale overheden om overtollige (liquide) middelen aan te houden bij het ministerie van Financiën (schatkist). Overtollig zijn alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

meer de aflossing van de schuld wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschommelingen bij herfinanciering. Tevens gaan we uit van het principe van totaalfinanciering³. De gemiddelde afschrijvingstermijn van onze investeringen ligt ook rond de 25 jaar waardoor de rente en aflossing van de lening redelijk gelijk oploopt met de afschrijvingstermijn van de investering. De renterisiconorm houdt voor HHSK in dat jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen 30% van het begrotingstotaal. Voor de begroting 2022 is deze norm uitgekomen op € 35,1 miljoen en bedragen de aflossingen € 15 miljoen. HHSK heeft in de leningen portefeuille geen geldleningen met een renteherziening. Door de geldlening van € 250 miljoen aan te gaan met een gespreide storting en aflossing, zal deze wijze van financiering geen invloed hebben op de renterisiconorm.

Schuldquote

Omdat meerjarig in de begroting rekening is gehouden met deze leningen heeft deze voorfinanciering geen effect op de schuldquote. Alleen een verhoging van de financieringsbehoefte leidt tot een verslechtering van de schuldquote.

Impact op jaarlijkse exploitatielasten

Deze financieringswijze heeft nauwelijks effect op belastingen omdat jaarlijks een bedrag wordt gestort en waarbij de rente en aflossing start nadat een leningdeel wordt gestort.

Indien u instemt met dit voorstel:

Door nu een positie in te nemen voor de financieringsbehoefte van de komende negen jaar creëren we zekerheid voor de toekomst ten aanzien van de rentelasten in de begroting en het meerjarenperspectief en zijn we niet gevoelig voor renteschommelingen. Door het aantrekken van deze langlopende geldleningen, gaat de gemiddelde rente van onze huidige leningenportefeuille van 3,3% aanzienlijk dalen. Daartegenover staat dat mocht in de toekomst onverhoopt de rente toch weer verder dalen, onder de 0,72%⁴ rente, we daar geen voordeel van hebben.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

We zijn dan gevoelig voor renteschommelingen (zowel stijgingen als dalingen). Door de positieve verwachtingen over de economie zien we op dit moment de kapitaalrente in de langzaam weer oplopen. Daarnaast heeft ECB al aangekondigd in maart 2022 deels te stoppen met hun opkoopprogramma. Hierdoor is het mogelijk dat een rentestijging al aan zit te komen.

6. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren

Niet van toepassing

7. Verdere aanpak, procedure, planning

In de bestuursrapportage eerste half jaar 2022 wordt gerapporteerd over het aangaan van de geldleningen.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

M.J.H. van Kuijk

drs. A.J.B. van der Klugt

³ Het aantrekken van financiering voor investeringsprojecten gebeurt niet per project maar integraal.

⁴ Rente opgevraagd d.d. 24 november 2021. Rentetarieven kunnen dagelijks afwijken.